

Ο "ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ,"

Γνωστή εἶνε ἡ τελευταία τοῦ κ. Χ. Ἡλιοπούλου διάλεξις, περὶ ἧς τοσαῦτα ἐγράφησαν, ἡ μετὰ δυνάμειος ἐγκαινιάσασα νέον σύστημα ἐκκλησιαστικῆς λογοτεχνίας καὶ ρητορικῆς διὰ τῆς μελέτης «πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου» ἧτις ἐσχάτως ἐγένετο ἐπισημῶς δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

"Ὅπως πρωτοτύπως ἀλλὰ καὶ σθεναρῶς ἐξυμνεῖται ἀπόλυτόν τι δόγμα. Δηλ. τὸ πᾶν ὁ ἐλληνικὸς νοῦς ἀπὸ τῆς μυθολογικῆς ἀρχαιότητος μέχρι τοῦ ἀπωτάτου μέλλοντος.

Τὴν συμβολικὴν ταύτην αἴγλην ἐπιθυμεῖ ὁ καινοτόμος συνεργάτης ἡμῶν νὰ ἐξωτερικεύσῃ διὰ τοῦτο προκηρύσσει διὰ τῆς «Πινακοθήκης» διαγωνισμὸν διὰ μίαν κεφαλὴν ἐσταυρωμένου, ἧτις θὰ τεθῇ ὡς προμετωπίς τῆς μελέτης, ἣν προσεχῶς θὰ ἐκδώσῃ. Εἰς τὸν βραβευθησόμενον δοθήσεται ἑκατοντάδραχμος ὑπ' αὐτοῦ ἀμειβή τὸ δὲ σχεδιογράφημα θὰ σταλῇ εἰς τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίαν, ἀφοῦ δημοσιευθῇ ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ».

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐνσφράγιστοι πρὸς τὸ ἡμέτερον γραφεῖον καὶ μετὰ καταλλήλου ρητοῦ γίνονται δεκταὶ μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ. ἐ. καὶ κριθήσονται ὑπὸ ἐπιτροπῆς καλλιτεχνῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους οἵτινες κατὰ τὸν ἀγωνιστήν ἔχουσιν ὡς ἐξῆς : «Πρόσωπον ὅπως ἐξιδανικευμένον, μορφὴ γαληνιαίας περιπαθείας, γλυκύτητος, ἀφελείας καὶ θείας φιλοσοφικῆς ρέμβης. Ἐντελῶς ἐλευθέρου τύπου, συνδυάζοντος τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα διὰ τοῦ ἀρχαίου του κάλλους καὶ τοῦ νεωτέρου. Βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν λυρικῷ πάθει ἀτενίζον, ἡ δὲ κεφαλὴ ὀλίγον πρὸς τὰ ἄνω κλίνουσα.

Καὶ γενικῶς, νὰ διαπνέεται ὑπὸ ποιητικῆς ἐλευθερίας, συμβολικοῦ τινος μυστικισμοῦ, πρωτοτυπίας ἐκφράσεως καὶ ὕψους, καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τύπον ἐλληνικόν.»

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ποία τῶν τεχνῶν εἶναι ἀνωτέρα ;

Ὁ κ. Ε. Ἀσώπιος ἐν συνεντεύξει εἶπεν ἡμῖν μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς :

— "Ὅλοι αἱ τέχναι, κυρίως εἰπεῖν, εἶναι ἴσαι. Ἀλλ' εἰς ἐμέ, ἴσως διότι διέτριψα ἐπὶ πολὺ ἐν

Ἰταλίᾳ, ἡ μουσικὴ φαίνεται κυριαρχοῦσα, εἰς ἣν εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, αἱ γυναικες ἐφάνησαν, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, κατώτεραι τῶν ἀνδρῶν. Ἀλλ' ἂν ἀναγνώσωμεν τὸν Ἑγελον, καὶ σὰς τὸ συνιστῶ πολὺ, θὰ ἴδωμεν ὅτι κατ' αὐτὸν τελειότερα τέχνη εἶνε ἐκείνη, ἧτις μεταχειρίζεται ὀλιγώτερα μέσα διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ συνεπῶς νὰ κατανοηθῇ. Ὡς τοιαύτην κρίνει ὁ Ἑγελος τὴν ποίησιν, κατέχουσιν τὴν πρώτην θέσιν, ἔπειτα τὴν μουσικὴν, κατόπιν τὴν ζωγραφικὴν καὶ τελευταίαν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Ἀνωτέρα εἶνε κατὰ τὸν Ἑγελον ἡ ποίησις, διότι ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, τὴν κρίσιν, ἐνῷ ἡ μουσικὴ ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν καρδίαν, εὐχερέστερον προκαλεῖ τὸ αἶσθημα. Καὶ ἓνας Ἰταλὸς ἱερωμένος, ὁ Βικέντιος Τζομπέρτη, ἔχει γράψῃ περὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀλλ' αἱ θεωρίαι τοῦ Ἑγελου εἶνε ἀναμφισβητήτως πολὺ ἀνώτεραι.

Αἱ γινώμαι μεταξὺ τῶν φιλοσοφούντων διχάζονται ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαβάθμισιν τῶν τεχνῶν ὑπὸ ἐποψιν ἀξίας. Ὁ Ἑγελος θεωρεῖ τὴν ποίησιν, καὶ μάλιστα τὴν δραματικὴν. Ἀλλὰ τὸ γεγονός εἶνε ὅτι ὅσῳ ἀρχαιότερα εἶνε μία τέχνη, τόσῳ καὶ ἡ ἀξία εἶνε κατωτέρα. Ἀν ἀληθῶς ἡ τέχνη εἶνε τὸ ἄνθος τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, ἀναμφισβητήτως πρέπει νὰ λάβωμεν τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν τῆς χρονολογικῆς σειρᾶς. Οὕτω ἡ ζωγραφικὴ ἧτις εἶνε νεωτέρα τῆς γλυπτικῆς εἶνε καὶ ἀνωτέρα αὐτῆς.

Φιλότεχνος.

• •

Ἐπὶ τοῦ β'. ἐρωτήματος ἐλάβομεν τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν :

« Ἄν ἡ τέχνη εἶνε δεκτικὴ προόδου », ἡ μᾶλλον μέχρι ποίου σημείου προόδου δύναται νὰ φθάσῃ ἡ τέχνη, εἶνε ζήτημα περιμάχητον. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ πρόοδος μέχρις ἐνὸς σημείου συμβαδίζει μετὰ τῆς τέχνης. Ἀλλ' ὑπὸ τίνα τύπον εἶνε ἡ πρόοδος αὕτη δυνατή ; Τὸ ζήτημα, ὑποθέτω, καθίσταται ἀπλοῦν ἂν καθορίσῃ τις τὴν διαφορὰν μεταξὺ τέχνης καὶ ἐπιστήμης. Ὁ κορυφαῖος ζωγράφος Λεονάρδος Δε Βίντσι καθώρισε τὰς σχέσεις τέχνης καὶ ἐπιστήμης σαφῶς, εἰπὼν « Ἡ ἐπιστήμη, γενικῶς εἰπεῖν, ἔχει ὡς ἀρχὴν νὰ διακρίνῃ τὸ ἀδύνατον ἀπὸ τὸ δυνατόν. Ἡ φαντασία, ἐλευθέρα αὕτη καθ' ἑαυτήν, συνίσταται εἰς ὄνειρα ἰδεώδη. Ἡ ἐπιστήμη συκρατεῖ τὰ ἀχαλίνωτα ὄνειρα εἰς ἐν περιβάλλον ὑπαρκτόν, δεικνύουσα τὰ ὅρια μέχρι τῶν ὁποίων δύναται νὰ φθάσῃ ἡ ἀλήθεια. Ἡ ἐπιστήμη τότε σταματᾷ τὴν τέχνην καὶ τῇ λέγει : « Ἐως ἐδῶ. Πέραν οὐκ ὑπάρχει ! »

Δὲν ἐπεταῖ ἐκ τούτου βεβαίως ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἀπαρτίζει τὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης, οὔτε ὅτι ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ φοβῆται τὴν ἐπιστήμην. Εἰς τὴν τέχνην οἱ κανόνες οὐκ ἐμποδίζουν τὴν

ἐμπνευσιν, ὅπως ἡ ἠθικὴ δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐλευθερίαν. Συνεπῶς ἡ τέχνη εἶνε ἐπιδεκτικὴ προόδου μέχρι τοῦ σημείου, τὸ ὅποιον καθορίζουν οἱ νόμοι τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Κτησμάχος

Ἡ ἀνθρωπότης, λέγει ὁ Pascal, ὁμοιάζει μὲ ἓνα ἄνθρωπον τὸν ἴδιον πάντοτε, ὅστις μανθάνει διαρκῶς. Θὰ ἐτόλμων νὰ προσθέσω, ἐν τινι ἀναλογίᾳ, ὅτι ἡ τέχνη ὁμοιάζει μὲ ἓνα καλλιτέχνην, τὸν ἴδιον πάντοτε, ὅστις διαρκῶς ἐργάζεται.

Καλλιτέχνης

Ἡ τέχνη, ὡς ὑποκειμενικὴ, ἀκολουθεῖ μίαν ἐρασμίαν ἀπλότητα. Ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ εἶνε ἀπείριτος. Ἡ τέχνη συνεπῶς ὑπολείπεται τῶν ραγδαίων μεταλλαγῶν τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀνταῖος

Διὰ τὴν λέξιν «*affiche*» προετάθησαν ἡμῖν αἱ ἐξῆς λέξεις. Τοιχοκόλλησις.—Προκήρυξις.—Πρόγραμμα.

Ὁ κ. Ἀσώπιος ἐδίστασε νὰ δογματίσῃ μεταφρασιν τῆς λέξεως ταύτης.

—Τὸ *affiche* πῶς μεταφράζεται; Χμ! Τὸ *afficher* σημαίνει κολλῶ, καὶ μεταφορικῶς, ἐκθέτω. Συνεπῶς μᾶλλον «γνωστοποιήσις» (καὶ οὐδέποτε «εἰδοποιήσις», ὡς κακῶς ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια παρὰ πολλοῖς νὰ λέγεται) δύναται νὰ μεταφρασθῇ.

Ὁ κ. Βλάχος. «Τὸ *affiche* δύναται νὰ μεταφρασθῇ τοιχοκόλλημα. Οἱ παλαιοὶ ὑπὸ ταύτην ἔννοيان ἔλεγον ἐνίοτε ἐκθέματα· ἀλλ' ἡ λέξις αὕτη ἔχει σήμερον ἄλλην χρῆσιν.»

Ὁ κ. Φλογαίτης. «Ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐννοίᾳ, ἣν ἔχει ἡ λέξις *affiche* ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, ἐχρήσατο ὁ Μέγας Βασίλειος τῇ λέξει διάγραμμα· «*διαγράμματα κατ' ἀρχὴν*» ἡπ.λ.ω.μέγ.α». Ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις πρόγραμμα δύναται νὰ χρησιμεύσῃ.

Ὁ κ. Φιλαδελφεύς. «Περὶ τῆς *affiche* δὲν γνωρίζω τι. Ἰσως ὑπάρχει εἰς τὰ ἀρχαῖα κείμενα καὶ αὐτῆς τῆς λέξεως ἡ ἀντίστοιχος Ἑλληνική. Μέχρι εὐρέσεως τοιαύτης, ἃς ἀμυμωμεν χρῆσιν τῶν γενικῶν λέξεων τοιχοκόλλησις καὶ διαφήμισις».

Ὡστε, ἡ λέξις τοιχοκόλλησις θεωρεῖται προκριτέα.

Διὰ τὴν λέξιν *Pendant*, ὁ καλλιτέχνης κ. Κοντόπουλος ἐπιστέλλει ἡμῖν τὴν λέξιν «Ἀντιστοιχοῦν».

Ἡ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν σχεδίων διὰ τὸν α'. διαγωνισμόν, τῆς σφραγίδος τῆς «Ἐταιρείας Φιλολογίας», παρατείνεται μέχρι τῆς 20 Μαΐου.

ΑΤΘΙΔΕΣ.—Πέντε χαριτωμένα ἄνθη τοῦ ἀθηναίου κήπου τῆς καλλονῆς. Ἡ δεσποινὶς Νίνα Κρασσά, κόρη ὑστερότοκος τοῦ διαπρεποῦς νομοδασκάλου Κρασσά, νέηλος ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τὰς ἐκλεκτοτέραις καλλονάς. Αἱ δημοσιευόμεναι εἰκόνες τῆς ἐγένοντο κατ' ἐμπνευσιν δύο εὐελπίδων καλλιτεχνῶν μας. Ἡ πρώτη στάσις εἶνε κατ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Ἀριστέως, ἡ δευτέρα, τοῦ κ. Φρυδᾶ, ἡ προσομοιάζουσα πρὸς Βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν.

Ἡ δεσποινὶς Κριεζή ὑπασπίστρια τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, κόρη τοῦ ἀειμνήστου πλοίαρχου καὶ Ὑπουργοῦ Ἑπ. Κριεζῆ. Διακρίνεται διὰ τὴν ἄκραν λεπτότητα καὶ εὐγένειαν, τρόπων καὶ μορφῆς.

Ἡ κ. Μ. Σακορράφου ἱατροῦ καὶ ὑψηλοῦ, τὸ γένος Ρουσέν, περὶ ἧς πλειστάκις ἐγένετο ποιητικὸς λόγος ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ εἰς χρονογραφήματα καὶ περιγραφάς.

Ἡ κ. Ζλατάνου, ἡ πασίγνωστος τοῦ καλοῦ ἐργατίας, πατριωτικωτάτη καὶ λογία κυρία. Ἐνίοτε ζωγραφίζει, ἔργα τῆς δὲ ἐσχάτως εἶχον ἐκτεθῆ εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσιν τῶν Φιλοτέχνων.

Ἡ δεσποινὶς Ἀθανασία Φιλαδελφῆως, ἀδελφὴ τοῦ πανταχοῦ παρόντος Ἀλ. Φιλαδελφῆως, μία τῶν ἱκανωτέρων μαθητριῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς τῶν Φιλοτέχνων. Ἐὰν ἐμμενῇ ἐν τῇ σπουδῇ τῆς τέχνης, ἀφεύκτως θὰ ἔχωμεν ἀρίστην καλλιτέχνιδαν.

Αἱ φωτογραφίαι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ κ. Κάβρα, ἀρτι ἐγκατασταθέντος ἐνταῦθα, ἐλθόντος δὲ ἐκ Γωμυλίας. Εἶνε φωτογράφος τῆς Ἡγεμονικῆς ἐν Σόφει αὐλῆς, φέρει δὲ τὸ παράσημον τοῦ Ἀγ. Ἀλεξάνδρου. Ἐδραβεύθη εἰς ἐκθέσεις, ἔτυχε δὲ ἐπαίνου ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τοῦ Σιγχάγου τῷ 1893.

ΑΝΑΓΛΥΦΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.—Ἐπὶ ταῖς ἀποκαλυπτηρίαις ἐν Ναυπλίῳ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κολοκοτρώνη, δημοσιεύομεν τὰ δύο κάτωθεν τοῦ ἀνδριάντος ἀνάγλυφα, ἅτινα ἐφιλοτέχνησεν ἡ σμίλη τοῦ κ. Σώχου. Τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα πρώτην φορὰν δημοσιεύονται ἐν Ἑλλάδι, ἐλήφθησαν δ' ἐπὶ τῇ βᾶσει φωτογραφιῶν, ἃς ἀπέστειλεν ἐκ Παρισίων ὁ κ. Σώχος καὶ αἱ τινες ἐδόθησαν ἡμῖν εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ κ. Στρέϊτ, διοικητοῦ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς. Εἰς τὸ α'. ἀνάγλυφον, ὁ Κολοκοτρώνης στήσας ἐνέδραν εἰς τὸν Δράμαλιν ἐτοιμάζεται πρὸς ἐπίθεσιν, εἰς δὲ τὸ β'. ὁ Κολοκοτρώνης ἐξυψώνει τὸ πτοηθὲν φρόνημα κατόικων χωρίου τινὸς τῆς Πελοποννήσου. Ὁ κ. Σώχος ὅπως κατασκευάσῃ τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα, κατῆλθε πρὸς τετραετίας εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐμείνει ἐν Πελοποννήσῳ ἵνα σπουδάσῃ μορφᾶς καὶ ἐνδύματα. Τὰ ἀνάγλυφα ἐν Παρισίῳ ἐκρίθησαν ὑπὸ Γάλλον καλλιτεχνῶν ὡς ἔχοντα μεγάλην ἀξίαν, μεγαλειτέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνδριάντος.

Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.—Αἱ δύο δημοσιευόμεναι εἰκόνες τοῦ Κολοκοτρώνη ἐφίππου καὶ τοῦ Κολοκοτρώνη νεκροῦ, ἐλήφθησαν ἐξ ἀρίστων λιθογραφῶν, αἵτινες εὐρύνται προσηρητημέναι ἐν τόμῳ περὶ Κολοκοτρώνη ἐκδοθέντι τῷ 1843. Τὸ βιβλίον ἐλάβομεν παρὰ τῆς «Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ» τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Φαραντάτου. Αἱ λιθογραφίαι φέρουσι τὸ ὄνομα Φουσκίδης.